

לקט דברי התעוררות וחיזוק ליום הכיפורים הבעל"ט

בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה... ועצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם. יום הכיפורים הוא זמן תשובה לכל יחיד ולרבים והוא קץ מחילה וסליחה לישראל לפיכך חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביום הכיפורים.

אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה כגון זנות וגזל וגניבה, אלא כשם שצריך האדם לשוב מאלו כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההתול ומרדי פת הממוץ והכבוד ומרדיפת המאכלות וכיוצא בהן מן הכל צריך לחזור בתשובה.

ואל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים מפני העונות והחטאות שעשה. אין הדבר כן אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם. ולא עוד אלא ששכרו הרבה שהרי טעם טעם החטא ופירש ממנו וכבש יצרו. אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד בו. כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן כובשים יצרם יותר מהם. גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך... התשובה מקרבת את הרחוקים. אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה. והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד.

כמה מעולה מעלת התשובה. אמש היה זה מובדל מה' אלהי ישראל שנאמר עונותיכם היו מבדילים ביניכם וביני אלהיכם. צועק ואינו נענה שנאמר כי תרבו תפלה וגו' ועושה מצות וטורפינן אותן בפניו שנאמר מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי, מי גם בכם ויסגר דלתים וגו'. והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם. צועק ונענה מיד שנאמר והיה טרם יקראו ואני אענה. ועושה מצות ומקבלין אותן בנחת ושמחה שנאמר כי כבר רצה האלהים את מעשיך. ולא עוד אלא שמתאווים להם שנאמר וערבה לה' וגו'.

(רמב"ם הל' תשובה)

בעשרת ימי תשובה, הירא את דבר השם, לבו יחיל בקרבו, בדעתו שכל מעשיו בספר נכתבים, ובעת ההיא האלהים יביא במשפט את כל מעשה על כל נעלם אם טוב ואם רע, כי האדם נידון בראש השנה הוגזר דין שלו נחתם ביום הכפורים. ובעת אשר ידע האדם כי יביאו את דינו לפני מלך בשר ודם, הלא יחרד חרדה גדולה וישית עצות בנפשו, ובכל דרכי הריצות יחיש מפלט לו, ולא תעלה על רוחו לפנות על ימין או על שמאל ולהתעסק ביתר חפציו...

וראו לכל ירא אלהים למעט בעסקיו ול היות רעיוניו נחתים, ולקבוע ביום ובלילה עתים, להתבודד בחדריו, ולחפש דרכיו ולחקור, לקדם אשמורות, ולהתעסק בדרכי התשובה וכשרון המעשה, ולשפוך שיח, ולשאת תפלה ורנה, ולהפיל תחנה, והעת עת רצון והתפלה נשמעת בה, כענין שנאמר "בעת רצון עניתך וביום ישועה עזרתך", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה "דרשו ה' בהמצאו" אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים. (שע"ת - שער שני)

אמנם ענין יום הכפורים הוא, שהנה הכין האדון ברוך הוא לישראל יום אחד, שבו תהיה התשובה קלה להתקבל, והעונות קרובים למחות, דהיינו לתקן כל הקלקולים שנעשו על ידיהם, ולהסיר כל החושך שנתגבר על ידיהם, ולהשיב השבים אל מדרגת הקדשה והקרבה אליו יתברך שמו, שנתרחקו ממנה על ידי חטאתיהם. והנה ביום זה מאיר אור שבכחו נשלם כל זה הענין, ואמנם הוא אור שלקבל אותו צריך שישמרו ישראל מה שנצטוו ליום זה...

(דרך השם לרמח"ל - חלק ד' פרק ח')

ואומר בסומכין על כפרת יום הכיפורים, שאינו מועיל להם בלא תשובה, כמו שאמרו הראשונים (שבועות י"ג א') יכול יכפר על השבין ועל שאינן שבין, תלמוד לומר אך בעשור, הא אינו מכפר אלא על השבין (אמונות ודעות לרס"ג מאמר ה)

ראוי לבאר ענין התשובה ששב האדם בכל שנה ושנה, וחוזר אחר כך למה שחטא, אם תועיל התשובה שעשה על העונות הקודמים גם כי חזר אחר כך לחטוא אותם החטאים, או אם נאמר שכיון שחזר למה שחטא יראה שלא היתה תשובתו נכונה ושלמימה ולא גמר בלבו לעזוב את החטאים והעונות הואיל וחזר אליהם אחר כך.

ואומר כי נראה מדברי רבותינו ע"ה, כי כיון שחזר האדם בתשובה מן החטאים שעשה וגמר בלבו שלא לעשות עוד, השם יתברך מעביר חטאתו בתשובה זאת, ואם אחר כך חוזר לחטוא, יצר הרע הוא שפיתה אותו מחדש לחזור למה שחטא, ולא יהיו החטאים הראשונים חוזרים וניעורים אחר שנתבטלו בתשובה הקודמת...

ועם כל זה צריך האדם להיות זריז ומהיר בכל שנה לזכור כל חטאותיו ולשוב מהם כדי שתהיה תשובתו נכונה ושלמימה, ולא יהיה כמו שאומר אחטא ואשוב שאין מספיקין בידו לעשות תשובה... (בית אלקים למב"ט שער התשובה פ"ו)

כן האדם בבחינת חיוב עבודתו לד' יתברך שמו, שתי בחינות לפניו אשר שתיהם בידו, האחד בכל העתים כל אחד בבחירתו להיות מלא וגדוש בעבודתו יתברך שמו, וגם בעשרת ימי תשובה האדם בידו להתחלף לאיש אחר, להיות צדיק לשנה הבאה לשלום. השני היא הבחינה לפי המצב בעבודתו יתברך שמו בכל העתים, ובפרט בעשרת